

تحریف مواضع نهضت آزادی ایران

در هفته‌های اخیر برخی از سخنگویان و اعضای نهادها و گروه‌های درون حاکمیت در سخنان خود اقدام به تحریف مواضع نهضت آزادی ایران در مورد هفتمین انتخابات ریاست جمهوری و انتخابات میان‌دوره‌ای اخیر مجلس نموده‌اند. پاسخ به این‌گونه سخنان ناصواب و خلاف واقع موجب آگاهی افراد و گروه‌های صادق و تنبه سایرین است.

از جمله آقای محسن آرمین عضو شورای مرکزی سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی در پاسخ به سئوالات دانشجویان در جلسه دانشگاه اصفهان در این مورد گفته است:

«... نهضت آزادی انتخابات گذشته از جمله انتخابات هفتمین دوره ریاست جمهوری را تحریم کرد. اما مردم در این انتخابات به شکل گسترده حضور یافتند و از طرف دیگر وقتی انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس را تأیید کرد تعداد کمی در این انتخابات شرکت کردند و این امر حکایت از آن دارد که مردم جلوتر از این گروه حرکت می‌کنند.» (روزنامه جامعه، ۷۷/۳/۷)

این سخنان به‌طور آشکار تحریف مواضع و عملکرد نهضت آزادی ایران در دو انتخابات اخیر است. سیاست نهضت آزادی همواره براین اساس استوار بوده که مردم را هرچه بیشتر به مشارکت در حق تعیین سرنوشت خود فرا خواند و در این راستا نیز عمل نموده است.

در جریان هفتمین انتخابات ریاست جمهوری، نهضت آزادی ایران برای جلب مشارکت مردم در انتخابات و تأمین شرایط انتخابات آزاد و سالم، آمادگی خود را برای شرکت در انتخابات با معرفی کاندیدا اعلام کرد و از مردم نیز برای حضور فعال در عرصه انتخابات دعوت نمود. باوجود رد صلاحیت کاندیداهای مستقل از جمله کاندیداهای نهضت آزادی ایران توسط شورای نگهبان، نهضت آزادی انتخابات را تحریم نکرد بلکه از مردم خواست تا در انتخابات شرکت کنند و به کاندیدای مورد علاقه خود رأی دهند. به‌علاوه، جمعی از شخصیت‌های ملی و اسلامی که برخی از رهبران نهضت آزادی نیز در میان آنان بودند با انتشار بیانیه‌ای ضمن دعوت مردم به شرکت گسترده در انتخابات، اعلام کردند که به عنوان اعتراض به عملکرد شورای نگهبان، «رأی اعتراض سفید» به صندوقها بریزند. در بیانیه این شخصیتها که به تاریخ ۷۶/۲/۲۸ منتشر شده، آمده است:

«ما ... علی‌رغم نقض آشکار حقوق و آزادی‌های مردم مصرح در قانون اساسی و بایکوت خبری رسانه‌های داخلی و خارجی و در نتیجه عدم امکان ارتباط با مردم، در انتخابات ریاست جمهوری شرکت می‌کنیم تا با ریختن «رأی اعتراض» در صندوقها، اعتراض خود را به چگونگی برگزاری انتخابات و عملکرد شورای نگهبان و تضییع حقوق و آزادی‌های اساسی ملت به‌طور قانونی اعلام داریم.»

در بخش دیگری از این بیانیه تصریح شده است که:

«امید است مشارکت در انتخابات ضمن مقابله با روحیه بی‌تفاوتی و ناامیدی بسیاری از اقشار جامعه، زمینه لازم برای تحقق مشارکت سیاسی و شکل‌گیری مؤثر مبارزات قانونی و مسالمت‌آمیز را فراهم سازد.»

در مصاحبه مطبوعاتی ۷۵/۱۲/۲۵ در هتل بلور با حضور خبرنگاران داخلی و خارجی، رهبران نهضت

آزادی ایران اعلام کردند:

«شرکت نهضت آزادی ایران در انتخابات ریاست جمهوری و معرفی کاندیدا در این انتخابات نه برای قدرت و رقابت در کسب قدرت، بلکه به منظور ایفای وظیفه در قبال ملت و کشور و تشویق مردم به مشارکت در یک وظیفه ملی همگانی است.»

در بیانیه مورخ ۷۶/۲/۲۷ نهضت آزادی ایران تحت عنوان «اعتراض به شورای نگهبان» نیز آمده است: «نهضت آزادی ایران با اعتقاد راسخ به حق حاکمیت ملت و ضرورت رفع یا کاهش بحرانها و تنشهای اقتصادی و سیاسی و آشفتگیهای اجتماعی با تدبیر ملی و ایجاد فضای مناسب برای حرکت به سوی تعادل سیاسی و اجتماعی به صحنه انتخابات ریاست جمهوری وارد شد و از مردم نیز خواست که در انتخابات شرکت کنند و حقوق فراموش شده خود را مطالبه نمایند.»

در بخشی از این اعلامیه تحت عنوان سخنی با ملت آمده است:

«برخلاف عمل ناصواب شورای نگهبان که در عمل به تشدید بی تفاوتی مردم و بدبینی و یأس در امر انتخابات منجر می‌گردد، ما از مردم شریف و هوشیار ایران دعوت می‌کنیم که تسلیم یأس و ناامیدی نشوند، بی تفاوتی را کنار گذارند و با تمام قوا و از هر راه قانونی مسالمت‌آمیز ممکن، صدای اعتراض خود را علیه رأی شورای نگهبان بلند کنند.»

مواضع فوق برخلاف ادعای مخالفان و از جمله آقای آرمین به‌خوبی نشان می‌دهد که نهضت آزادی ایران و به‌طور مشخص امضاکنندگان بیانیه مزبور نه تنها انتخابات را تحریم نکردند بلکه مردم را به حضور در پای صندوق‌های رأی و دادن «رأی اعتراض» فرا خواندند و به این ترتیب بسیاری از مردم برای اولین بار در سالهای اخیر در انتخابات شرکت نمودند و بنابر تحلیل‌های متعدد، بخش عمده‌ای از آرای مردم به آقای خاتمی «رأی اعتراض» به حاکمیت ۱۹ ساله محسوب می‌گردد. در واقع بسیاری از مردم به جای دادن «رأی سفید» به عنوان اعتراض، با رأی به آقای خاتمی به حاکمیت اعتراض کرده‌اند و در مجموع ملت ایران با حضور ۳۰ میلیون شرکت‌کننده در انتخابات «حماسه دوم خرداد» را آفریدند.

در انتخابات میان‌دوره‌ای مجلس شورای اسلامی، نهضت آزادی ایران با انتشار بیانیه مورخ ۷۶/۱۲/۱۸ خود توضیح داد که:

«در شرایط کنونی جامعه، عدم شرکت و تحریم را کارساز نمی‌داند، بلکه معتقد است با توجه به روحیه و عملکرد مردم در انتخابات دوم خرداد و علاقه‌مندی و آمادگی آنان برای حضور در صحنه، مؤثرتر و مفیدتر خواهد بود اگر از همگان خواسته شود به‌جای قهر و کناره‌گیری، برای نشان دادن مخالفت خود با رویه شورای نگهبان و به‌منظور مطالبه حقوق اساسی ملت، با تمام نیرو در انتخابات شرکت کنند و رأی اعتراض دهند. اعتراض قانونی و مسالمت‌آمیز برای تصحیح عملکرد حاکمیت انحصارطلب، خصوصاً شورای نگهبان.»

این بیانیه در آخرین روزهای پایانی تبلیغات انتخابات منتشر شد و با توجه به بایکوت خبری انعکاسی نداشت و مردم مطلع نشدند اما نهضت آزادی ایران بر این موضع منطقی خود یک بار دیگر تأکید ورزید تا به تدریج فرهنگ مشارکت در انتخابات و تمرین دموکراسی نهادینه شود و به‌جای قهر و موضع انفعال و بی‌تفاوتی، شرایطی در جامعه فراهم شود تا در موارد انحرافی نیز مردم نظر خود را با حضور و مشارکت در انتخابات و دادن رأی اعتراض بیان نمایند و روند مبارزه قانونی را تحکیم بخشند.

در صورتی که مفهوم و کاربرد «رأی اعتراض» که در کشورهای پیشرفته با عنوان "Protest Vote" شناخته شده است، در کشور ما به تدریج معرفی و شناخته شود، می‌تواند کاربرد اجتماعی مفید و مؤثری پیدا کند و ضمن مقابله با روحیه انفعالی مردم، حالت نشاط و روحیه مثبت مردم را در فضای اجتماعی

کشور تقویت نماید. اتخاذ چنین سیاستی در شرایطی بود که بسیاری یا شاید تمام گروههای سیاسی هوادار آقای خاتمی انتخابات را تحریم کرده بودند. بنابراین، نهضت آزادی با علم و آگاهی از این مواضع، از مردم خواست به پای صندوقهای رأی بروند. درست است که مردم با نرفتن به پای صندوقهای رأی، عملاً موجب رسوایی سیستم حذف کاندیداهای مستقل شدند و در نهایت دو نفر با آرای کمتر از ۲ درصد آرای واجدین حق رأی، به مجلس راه یافتند، اما در صورتی که مردم به پای صندوقهای رأی می‌رفتند و آرای خود را به نام کاندیداهای مورد اعتمادی که از طرف شورای نگهبان رد شده بودند، به صندوق می‌ریختند، مطمئناً آرای آنان به مراتب بیشتر از آرای این دو نفر می‌شد و قطعاً این دو قادر به رفتن به مجلس نمی‌شدند.

اما چرا در هفته‌های اخیر مجدداً حملات علیه نهضت آزادی ایران بار دیگر گسترش یافته است و آقای آرمین نیز در پاسخ به سؤالات دانشجویان درباره نهضت آزادی ایران مجبور به این‌گونه موضع‌گیری و تحریف مواضع نهضت آزادی شده است؟

اقبال مردم به ویژه نسل جوان و دانشجویان در سطح دانشگاهها به تفکر و دیدگاههای نهضت آزادی علی‌رغم تمامی محدودیتها و فشارها بعد از سال ۶۰ موجب واکنش هماهنگ جناحها و گروههای درون حاکمیت شده است. حساسیت جناح محافظه‌کار نسبت به جریان روشنفکران دینی به‌ویژه نهضت آزادی ایران کاملاً قابل توجیه است، زیرا آنان کماکان در راستای خط‌مشی دو دهه گذشته خود عمل می‌کنند و تاکنون انعطافی در دیدگاههای خود نشان نداده‌اند. اما از نیروها و جناحی که طرفدار برنامه توسعه سیاسی آقای سیدمحمد خاتمی رئیس‌جمهور منتخب ملت بوده‌اند و باید خود معتقد به این برنامه رئیس‌جمهور بوده و زمینه را برای تحقق آن فراهم کنند، این‌گونه موضع‌گیریها موجب بسی شگفتی است.

مسئولان سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی به کرات مواضع خصمانه و یک‌سویه‌نگرانه علیه نهضت آزادی ایران داشته‌اند. آقای آرمین در سخنان اخیر خود، در واقع علل مواضع سازمان را در قبال حساسیت دانشجویان نسبت به نهضت آزادی ایران چنین بروز می‌دهد:

«بسیاری از جوانان ما از پیشینه‌ها خبر ندارند و نمی‌دانند که بسیاری از راههای طی شده به بن‌بست رسیده است و این معلول کم‌کاری سیاسی و نبود احزاب در جامعه است و از سوی دیگر ممنوعیت سیاسی برای این نهضت چهره مظلومی برای آنها ایجاد کرده است که خود علل گرایش جوانان به‌شمار می‌آید.» (روزنامه جامعه، ۷/۳/۷۷)

در این موضع‌گیری، آقای آرمین با روزنامه رسالت و محافظه‌کاران هم‌صدا و هم‌سو شده است. اگر به‌زعم آقای آرمین به علت محدودیتها و قطع ارتباط مؤثر نهضت آزادی با مردم، جوانان با پیشینه نهضت آزادی آشنا نیستند و بدون آگاهی به تفکر و دیدگاههای نهضت روی آورده‌اند! برای رفع این‌گونه موانع و ابهامها جا دارد آقای آرمین و سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی و همه نیروها و گروههای سیاسی هم‌سو در راستای تحقق برنامه توسعه سیاسی- فرهنگی رئیس‌جمهور برای آزادی فعالیت احزاب سیاسی و سایر نهادهای مدنی در چارچوب قانون اساسی مشترکاً تلاش نمایند و با رفع محدودیت و ممنوعیت‌های موجود، زمینه برای رشد و آگاهی بیشتر نسل جوان و انتخاب صحیح و سلامت تفکر و دیدگاههای مختلف فراهم گردد و انگیزه‌ای برای تحریف مواضع نهضت و سایر احزاب و گروههای سیاسی باقی نماند.

والعاقبه للمتقين

نهضت آزادی ایران